

Borgarstjórn Reykjavíkur 20. október 2026

Tillaga borgarfulltrúa Samfylkingarinnar um greiningu á áhrifum gervigreindar og sjálfvirknivæðingar á Reykjavíkurborg

Borgarstjórn samþykkir að fela borgarstjóra að láta vinna heildstæða úttekt á mögulegum áhrifum af notkun gervigreindar og aukinnar sjálfvirknivæðingar á rekstur Reykjavíkurborgar, atvinnustig íbúa, tekjustofna borgarinnar og samfélagslegan jöfnuð til næstu 5–10 ára.

Greinargerð

Ör tækniþróun, sjálfvirknivæðing og innleiðing gervigreindar munu að öllum líkindum hafa víðtæk áhrif á íslenskt samfélag og vinnumarkað á komandi árum. Þessar breytingar geta haft veruleg áhrif á Reykjavíkurborg, bæði sem einn stærsta vinnuveitanda landsins, sem þjónustuveitanda og sem sveitarfélag sem byggir stærstan hluta tekna sinna á útsvari íbúa.

Ólíkt fyrri tækniþyrlingum nær gervigreind sérstaklega til þekkingar-, skrifstofu- og sérfræðistarfa. Í skýrslu sem háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið gaf út í nóvember 2024, sem byggði á greiningu Hagstofu Íslands, er áætlað að um 127 þúsund manns, eða um 55% vinnumarkaðarins, séu í störfum þar sem gervigreind muni hafa mikil áhrif. Breytingar af þessu tagi vekja upp mikilvægar spurningar um framtíð stjórnsýslu, samsetningu starfa, aðgengi ungs fólks að fyrstu störfum og þörf fyrir endurmenntun og starfsþróun.

Í nýutkominni skýrslu starfshóps stjórnvalda, *Gervigreind til góðs*, kemur fram að um 65% landsmanna noti gervigreind með einhverjum hætti og að 79% sérfræðinga nýti hana í störfum sínum en að aðeins 34% þeirra hafi fengið fræðslu hjá vinnuveitanda. Skýrslan bendir á að stærsta spurningin um gervigreind sé ef til vill ekki hvort framleiðni aukist heldur hvernig ávinningnum verði skipt á milli fjármagns og launa. Af því leiðir spurningin um hvað verði um skattstofna sem hvíla á launatekjum ef hlutur launa í verðmætasköpun dregst saman.

The Economist fjallar í leiðaranum A hurricane is coming to tax systems, sem birtist 1. október 2026, um þann vanda sem skattkerfi standa frammi fyrir ef sífellt stærri hluti tekna í hagkerfinu renna til fyrirtækja og eigenda þeirra sem hagnaður og arður og minni hluti til launafólks sem laun. Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn hefur sömuleiðis bent á að þegar vélar og hugbúnaður taka við verkefnum sem fólk sinnti áður geti ávinningurinn í auknum mæli skilað sér til fyrirtækjanna frekar en starfsfólksins. Það hefði áhrif á það hvernig tekjur dreifast í samfélaginu og kallaði á að skatt- og velferðarkerfi lagi sig að breyttum veruleika. Þessar spurningar snerta Reykjavíkurborg sérstaklega, því útsvar af launatekjum er mikilvægasti einstaki tekjustofn borgarinnar. Ef framleiðni og hagnaður fyrirtækja vaxa án þess að laun borgarbúa fylgi með gæti ávinningurinn farið að mestu fram hjá borgarsjóði, á sama tíma og álagið á velferðarþjónustuna þyngist og kröfur um þjónustu aukast.

Reykjavík

Reykjavíkurborg hefur þegar hafið mikilvæga vinnu við stafræna umbreytingu og mótað stafræna stefnu fyrir árin 2026–2030. Í júní 2025 gaf borgin auk þess út tilmæli um notkun gervigreindar, þar sem fram kemur að nýting gagna með aðstoð gervigreindar geri borginni kleift að veita skilvirkari og betri þjónustu en að nýtingunni fylgi ýmis siðferðileg álitamál sem tilmælunum er ætlað að bregðast við. Þessi tillaga er hugsuð sem viðbót við þá vinnu.

Reykjavíkurborg þarf annars vegar að nýta þau tækifæri sem gervigreind skapar til að bæta þjónustu við borgarbúa og hins vegar að vera búin undir þær breytingar sem gervigreind kann að hafa á vinnumarkað, störf hjá borginni og tekjustofna hennar. Heildstæð greining gerir borginni kleift að mæta þessum breytingum undirbúin og með yfirsýn í stað þess að bregðast við breytingunum eftir á.

